

יחידה 4: 'חקר שיעור בתהליך'

“When you improve a little each day, eventually big things occur...Not tomorrow, not the next day, but eventually a big gain is made. Don't look for big, quick improvement. Seek the small improvement one day at a time. That's the only way it happens – and when it happens, it lasts.” ~ Coach John Wooden 1997

רקע

ביחידה זו נעסוק ב- lesson study - 'חקר שיעור בתהליך', לפי המהלך שהציע הוגה הרעיון היפני Jogyou Kenkyuu. על פי מחקרים, התהליך של lesson study 'חקר שיעור בתהליך', גורם לשיפור ההוראה והעלאת ההישגים של תלמידים ביפן.

המטרה העיקרית של 'חקר שיעור בתהליך' מתרכזת בהתפתחות מקצועית של קבוצת מורים קטנה (כמו למשל, צוות המתמטיקה של בית הספר). התהליך מתמקד בשיפור ההוראה תוך כדי ששמים דגש בתהליכי הוראה ותהליכי למידה של התלמידים בכיתה.

לאורך כל התהליך, צוות המורים נושא באחריות משותפת להכנת השיעור להפעלתו ליישומו ולהמשך פיתוחו של תהליך ההוראה.

ב'חקר שיעור בתהליך', כל מורי הצוות בוחרים מטרה בהוראת המתמטיקה, ומתכננים לפרטי פרטים תכנית של שיעור. אחד המורים שבצוות מתנדב ללמד את השיעור הלכה למעשה בכיתתו, ושאר חברי הצוות צופים בו. לאחר השיעור דנים במשותף בתצפיות שנערכו בכיתה.

בדרך כלל, בעקבות הדיון, משתנה השיעור ונבנה מחדש ומורה נוסף מיישם את השינויים בכיתה אחרת, והקבוצה שוב צופה במהלך השיעור החדש.

בסופו של התהליך, הקבוצה מכינה מסמך המתאר את הלמידה שהתרחשה ב'חקר שיעור בתהליך'.

בהפעלת המודל של 'חקר שיעור בתהליך' כפי שמתואר ביחידה זו, עוסקים בנושאים הבאים:

- תכנית הלימודים (עקרונות מטרות, נושאים והדגשים)
- בניית שיעור (מטרות, מבנה ומהלך)
- הכנת דפי פעילות (התייחסות למטרות, לרמות שונות בכיתה, ולדרכי חשיבה של תלמידים)
- גיבוש צוות מתמטיקה בית ספרי.

<http://www.math.colostate.edu/~lessonst/>
<http://www.tc.columbia.edu/lessonstudy/listserv.html>
<http://www.uwlax.edu/sotl/lsp/>

מטרות היחידה מتركזות בשני היבטים עיקריים: שיפור ההוראה ופיתוח צוות מתמטי בבית הספר.

1. שיפור הוראת המתמטיקה והתמקדות בהיבטים הבאים:

א. הכרת גישות הוראה ויישומן

ב. עיסוק בדרכי חשיבה של תלמידים.

2. פיתוח צוות של מורים עמיתים והתמקדות בהיבטים הבאים:

א. למידת עמיתים משותפת

ב. תמיכה בעמיתים ועידודם.

במסגרת היחידה 'חקר שיעור בתהליך', יתקיימו שישה מפגשים: ארבעה מפגשים במסגרת הקורס ושני מפגשים במסגרת הצוותים בבית הספר.

נושאי המפגשים בקורס:

- מטרות בהוראת מתמטיקה

- 'חקר שיעור בתהליך' מהו? ואיך מכינים שיעור במתמטיקה?

- על תצפיות ושיחת משוב

- דיווחים במליאה על התהליך בבית הספר ותכנון שיעור משופר.

נושאי המפגשים בבית הספר:

- בניית שיעור משותף (לאחר מפגש המליאה 'איך מכינים שיעור מתמטיקה?')

- תצפית בשיעור ושיחת משוב.

להלן סדר המפגשים (המפגשים המסומנים בכוכבית "*" מתנהלים בבית הספר):

1. מטרות בהוראת המתמטיקה בתכנית הלימודים

2. חקר שיעור בתהליך מהו? ואיך מכינים שיעור מתמטיקה?

3. בניית שיעור מתמטיקה*

4. על תצפיות ומתן משוב

5. תצפית בשיעור ושיחת משוב*

6. דיווחים במליאה על ההתנסות

7. תכנון שיעור בעקבות התצפית והמשוב*.